

A Lengyel Néphadsereg Központi Higiénés-epidemiológiai Laboratóriumának 15 éves évfordulójáról

1960. június 20—26-án Varsóban „A Központi Katonai Higiénés Laboratórium” 15 éves fennállása alkalmából a Lengyel Néphadsereg Egészségügyi szolgálata tudományos konferenciára hívta meg a baráti szocialista országok eü. szolgálatának képviselőit.

A Központi Laboratórium őse, a fronton működő Közegészségügyi-Járványügyi Laboratórium volt, mely abban az időben létesült, amikor az első és második lengyel hadsereg a hitleristák ellen harcolt a Szovjetunió oldalán. Ebben az időben a laboratórium kettős feladatot látott el. Egyrészt vezette a harcoló csapatok laboratóriumi ellátásának munkáját. Másrészt a felszabadító harcok nyomán megszervezte a tudományos kutató munkát. Tervet dolgozott ki az egyszerű élelmezésre, a vízellátás helyreállítására stb. A fegyveres erők parancsnoksága és az eü. szolgálat vezetői, már ebben az időben is meglátták, hogy a Laboratórium lesz a jövő tudományos intézetének az alapja. Ezért a laboratóriumnak az volt a feladata, hogy megfelelő katonai szakembereket képezzen ki, illetve képezzen át.

A háború győzelmes befejezése után megindult a békés építés, de a Laboratóriumnak, a hitleristák által lerombolt országban még sok nehézséggel kellett megküzdeni. A laboratóriumot többször átszervezték és állomáshelyét is többször változtatni kellett. A háború befejezése után Tworki-ban működött az ottani katonai kórházban. Mikor a kórházat a polgári szervezetnek kellett átadni, legcélszerűbb lett volna Varsóba áthelyezni, de a főváros akkor még annyira romos volt, hogy nem találtak megfelelő épületet a laboratórium számára. Így került át Lodzba, mely Lengyelország egyik legnagyobb városa és aránylag a fővároshoz is közel fekszik. A lodzi klinikán történt elhelyezés ugyan biztosította az együttműködést és lehetővé tette, hogy az egész hadsereg és helyőrség számára hasznos munkát folytassanak, azonban a klinika terjeszkedése egyre szűkebb területre szorította össze a laboratórium dolgozóit. A laboratórium, mivel szoros kapcsolatban volt a lodzi klinikákkal, jelentős oktatói munkát is végzett és sok értékes kádert nevelt a hadsereg számára. Közülük nem egy ma a Katonaorvosi Akadémián dolgozik, vagy a jelenlegi laboratórium vezető beosztású kutatója. 1954-ben költözött át az Intézet jelenlegi elhelyezésébe Varsóba. Azóta személyileg megerősödött, felszerelése bővült és ma, 15 éves évfordulóján 70 eredeti kísérletes munka jelzi, hogy a megtett út ha küzdelmes is volt, de szép eredményeket hozott. Az Intézet felszerelése korszerű. Ha az egyes épületek külső képe nem is mond sokat, hiszen sok közülük barakk, vagy raktárhelyiség volt, belső berendezésük a legkorszerűbb (kondicionált levegő ellátás, műanyag padozat stb). A laboratóriumban kitűnő szakemberek dolgoznak. Az anyagi és

személyi feltételek biztosítása nemcsak a katonai feladatok megoldását teszi lehetővé, hanem hozzájárul a tudomány általános fejlődéséhez is.

A konferencia a katonai járványtan és a katonai higiéné legfontosabb feladataival és kutatási irányával foglalkozott. A nyilvános vitákon kívül alkalom nyílt arra, hogy közvetlen és kötetlen beszélgetés formájában kölcsönösen kicseréljük tapasztalatainkat és megbeszéljük aktuális problémáinkat. A konferencia záróülésén hozott határozat, többi között hangsúlyozta, hogy a tervszerű együttműködésre a katonai járványtan és higiéné területén is szükség van. A korszerű háború, a tömegpusztító fegyverek a közegészségügyi-járványügyi munkával szemben is igen nagy követelményeket támasztanak. A nagy feladatok szükségessé teszik az együttműködést a polgári közegészségügyi szervezetekkel és a baráti országok egészségügyi szolgálataival.

A konferencián való részvételünk hasznos és eredményes volt. Megismerkedtünk a varsói intézet munkáján kívül a baráti országok vezető szakembereivel. Értékes konzultációs segítséget kaptunk tőlük és megbeszéltük az együttműködés konkrét lehetőségeit és formáit.

A 15 éves laboratórium új nevén, mint Katonai Higiénés és Epidemiológiai Intézet működik tovább. Őszintén kívánunk munkájukhoz még több sikert.

Téri Gyula dr. orvosalezredes

Korszerű hadsereg eü. szolgálatának megszervezése

(Dr. Joedicke o. tbk. — Vierteljschr. Schweiz. San. Off. 1960., I., 24.)

A svájci eü. tisztok országos nagygyűlésén, 1959. nov. 29-én, tartott Joedicke előadást a nyugatnémet hadsereg eü. szolgálatának szervezési kérdéseiről. Néhány konkrétan látszó adatából és elgondolásaiból az alábbiak méltók említésre.

Minden hadosztálynak van eü. zászlóalja, mely 2 eü. századon kívül törzs-, és seb. száll. gk. századdal rendelkezik. A dandároknak 1—1 eü. százada van. Bármely eü. század képes szakorvosi segélyhelyet (Hauverbandplatz) telepíteni, így hadosztályon belül összesen 7 segélyhely telepíthető. Megerősítést kaphat egy hadosztály sebészi tábori kórház formájában. Ezek a kórházak egyébként hdt. szervezésébe tartoznak. Tervezve vannak még tábori és ún. tábori fő-kórházak.

Aláhúzza az eü. egységek gyors mozgékonyságának és nagyfokú önállóságának jelentőségét. A II. világháború tapasztalata, valamint egyéb megfontolások alapján az új nyugatnémet hadseregben az összefegyvernemi pk. alárendeltségébe szervezték az eü. szolgálatot. (Egyéb NATO állammal a szállásmesteri szolgálathoz tartoznak.)

Szükségesnek látja, hogy háborús viszonyok között a polgári és katonai egészségügy egységesen katonai irányítás alá kerüljön. Ennek az elvnek megfelelően kell már békében kiépíteni a kórházak, katonakórházak, tartalék-kórházak, szükség- (barakk-) kórházak, vértermelő bázisok, eü. anyagi decentrumok rendszerét. A szállítóeszközök országos elosztását is meg kell szervezni.

Hangsúlyozza, hogy minden szervezési rendszabály mellett is hatalmas jelentősége van a jólképzett és áldozatkész eü. személyi állomány munkájának. Széles alapokra kell helyezni az eü. kiképzést a hadseregben és a lakosság körében egyaránt. Úgy véli, hogy a csapatállomány 10 százalékát kell kitennie a rendszeresített eü. személyi állománynak.

Ref. Takáts László dr. orvosalezredes

Somogyi E. dr. — Budavári R. dr.:

Igazságügyi orvostan az orvosi gyakorlatban.

A Gyakorló Orvos Könyvtára. Medicina, Budapest, 1960. 232. old. 16. ábra.

Hazánkban az igazságügyi orvostan jelentős hagyományokkal rendelkezik. Ennek ellenére több mint 30 éve nem jelent meg ezen tárgykörből összefoglaló jellegű kézikönyv. Ez a hiány több okból kifolyólag is rendkívül kedvezőtlenül hatott. Egyrészt magának az igazságügyi orvostannak, mint tudománynak fejlődése, másrészt pedig a szocialista jogalkotásnak az orvosi szemléletre gyakorolt hatása nem tükröződött kellőképpen orvosi irodalmunkban. Somogyi és Budavári könyve első lépést — mégpedig jelentős lépést — jelent ezen az úton.

A könyv első fejezete az orvosi hivatás és gyakorlati tevékenység törvényes és etikai vonatkozásaival foglalkozik az 1959. évi 8 tvr., az Orvosi Rendtartás alapján. Ezen belül többek között tárgyalja az orvos jogait, kötelességeit, felelősségét és az ún. „orvosi műhiba” kérdését. A további fejezetekben a szakértői és halottkémi tevékenységgel kapcsolatos általános tudnivalókat ismerteti. Ebben a részben különösen értékes a lelet elkészítésével és a véleményadással foglalkozó fejezet. Ezután a könyv a gyakorlati igazságügyi orvostan kérdéseit részletezi. Itt olyan kérdések kerülnek megtárgyalásra, mint az élő egyénelvizsgálata, az alkoholos befolyásoltság, nemi bűncselekmények, származási perek, elmeállapot vizsgálata és bűnjelvizsgálatok. Ezután részletesen foglalkozik a halottvizsgálattal, a hirtelen természetes halállal és az erőszakos halálnevekkel.

Ezen vázlatos ismertetésből is kitűnik, hogy a könyv tanulmányozása minden orvos, de különösen a katoniorvosok számára nagyon hasznos. A gyakorlati munkában a csapatorvosoknál és kórházi orvosoknál egyaránt sokszor merülnek fel olyan kérdések, melyek helyes megoldásához feltétlenül szükséges az igazságügyi orvostan alapjainak korszerű színvonalon való ismerete. Ennek birtokában az orvos lényegesen elősegítheti az igazságszolgáltatás munkáját és saját magát is számos kellemetlenségtől óvhatja meg.

Dallos György dr. orvosszázados